

ÅLESUND
KOMMUNE

Integrering og bosetting

Vigdis Thoresen

Virksomhet flyktning

Ålesund kommune

Virksomhet flyktning

Enslig mindreårige

- Vegsund
- Åsesvingen 2
- Åsesvingen 6
- Saltlagerveien

-> Vedtak 2016:
150 (inkl. 35 EM)
-> Vedtak 2017:
175 (inkl. 58 EM)

Asylmottak

Hero – 210 plasser
Link (under
etablering)
-> Ålesund =
vertskommune
Tilby:

- Legetjeneste
- Helsesøster
- Skole
- Barnehage
- Norskunderv.
- Samarb. avtaler

Bosetting

- 2014: 50 flyktninger
- 2015: 90 flyktninger
- 2016: 150 (inkl. EM)
- 2017: 175 (inkl. EM)

Bolig

- Kommunale
- Private
- Eie

Integrering/ kvalifisering

- Jobb -
individrettet
- Utdanning –
ulike løp
- Sosialfaglig
oppfølging

Andre oppgaver:

- Kantine
- Prosjekt
- Samarbeid internt/
eksternt

Utfordringer:

- Store barnefamilier. Rett fra konfliktområder.
- Voksne single menn. Lite utdanning.
- Mange år i flyktingleir (10-20 år).
- Bodd lenge på asylmottak i Norge.
- Slitne etter mange år borte fra hjemmet.
- Fra enkle kår => høyteknologisk samfunn.
- Store kulturforskjeller.
- Håp om bedre liv, men forlater familie, naboer, venner. Stort savn.

Utfordringer forts....

- Lite, ikke dokumenterbar utdanning.
- Må lære norsk. Språkprøve 2 og 3. Nøkkel til samfunnet...integrering.
- Ikke dokumenterbar arbeidserfaring.
- Finne arbeid – hvilken type kompetanse gir fast arbeid i Norge?
- Mål = Bli selvstendig. Kunne forsørge seg selv.

Løsninger:

- Jobbe langsiktig – minst 5-års perspektiv! Noen ganger mer.
- Ikke bruke tid på å lete etter raske løsninger på kompliserte oppgaver som krever langsiktig jobbing.
- «Skreddersøm» vet vi virker.
- **Norsk språk.**
 - Stort fokus på norskopplæring fra dag 1.
 - Norsk kunnskaper avgjørende for videre løp.
 - Intensiv opplæring på mange felt.

Løsninger forts....

Arbeid:

- Hva gir fast, varig arbeid i Norge?
- Sertifisering = dokumenterbar kompetanse er viktig.

Utdanning:

- Kortere, effektive utdanninger.
Alle kan ikke sitte 5-6-7 år på skolen.
Eks. Forsørgeransvar.
- Fagarbeiderutdanning; en reell utdanning til jobb det er behov for.

Asylmottak – kommunens ansvar

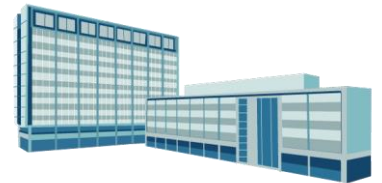
- To statlige mottak i Ålesund:
 - ❖ **Hero:** 100 % desentralisert mottak med plass til 210 beboere, fordelt over 5 boenheter.
 - ❖ **LINK:** 100 % sentralisert mottak på Volsdalsberga (høyblokk) med plass til ca 300 beboere.
Oppstart fra 01.05.16.

- Etablering av asylmottak er et statlig ansvar, men det å ha et mottak i kommunen innebærer også forpliktelser for kommune.
- Kommunen har ansvar for:
 - ❖ Norskopplæring (175 timer)
 - ❖ Helsetjenester til beboerne
 - ❖ Barneverntjenester
 - ❖ Tolketjenester
 - ❖ Skoletilbud
 - ❖ Barnehage

Fagarbeiderutdanninger

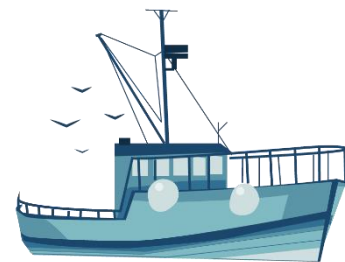

Fagarbeiderutdanning: Helsearbeiderfag/ Salg, service og sikkerhet

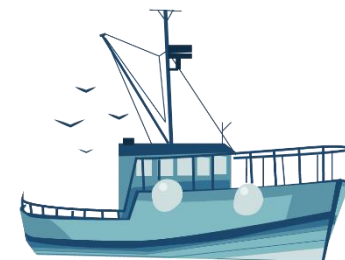
Bakgrunn for tilbudet:

- Ingen ansetter flyktninger bare fordi de er flyktninger.
- Vi hadde arbeidet mye både med menn og kvinner. Mange hadde fått fast jobb.
- Hvor er det behov for folk i fremtiden?
- Hva kan vi få til?
- Hva er mulig innenfor de rammer som allerede er der?

Helsearbeiderutdanning:

- Oppstart 2008.
- Samarbeid med Folkeuniversitetet om tilbudet.
- Nå kjøres utdanningen av Intercare.
- Praksiskandidatløp.
- Start: Kvinner med samme etnisitet.
- Gradvis utvidet. Nå også menn.
- Fra høst 2014 => En felles del så deles gruppen i 2 løp.

Erfaringer/resultater helsearbeiderfag:

- Skreddersøm av undervisningsopplegg tilpasset deltakerne.
- Individuelt tilpassede arbeidsmål for hvert semester. Omfattende testing.
- Kunnskapshull => intensiv opplæring.
- Elevene består eksamen!
- Ikke alle har 100% fast arbeid, men alle er i arbeid. Behov for å følge opp i lang tid. Målet: Fagprøven. Fast arbeid.

Forts...

- Arbeide langsiktig
- Følge tiltaket fra A til Å ☐ hvordan klarer vi det?
- Godt samarbeid internt i kommunen. Hospitering, veiledere.
- Største utfordring: høyt antall timer før mulighet til å ta fagprøven....aldri komme i mål: Å bli helsefagarbeider med fagbrev..
- Fortsette å utvikle språket...kurstilbud.
- Søke jobber som er ledig. Igjen jobbe langsiktig fra Virksomhet flyktning. Ikke tro, men vite.... Intervju, søke, hva kreves...

Fagarbeiderutdanning: Salg, service og sikkerhet

- Kvalifisere for arbeid i butikk.
- Fagbrev etter endt utdanning.
- Oppstart desember 2014.
- Samarbeid med Folkeuniversitetet om tilbudet.
- Praksiskandidatløp.
- Kvinner og menn deltar.
- 10 deltakere.

Bosetting enslig mindreårige

- Har bosatt 42 barn;13 ungdommer har flyttet ut av bofellesskapene. De fleste har en eller annen form for oppfølging.
- Pr. i dag: 17 plasser – fordelt på 4 bofellesskap:
 - Åsesvingen 2: 3 plasser.
 - Åsesvingen 6: 3 plasser.
 - Vegsund: 10 plasser. Fordelt på jenter og gutter. 8 plasser er i bruk.
 - Saltagerveien: 3 plasser.
- Vært i drift siden 2009.

- 36 årsverk - medleverturnus.
- Kompetanse ansatte:
 - ❖ I hovedsak 3- årig utdanning; lærer, sosionom, barnevernspedagog.
 - ❖ 8 assistenter og 2 med helsefagarbeiderutdanning.
- Stor interesse for å jobbe i bofellesskapene.
- Politisk vedtak:
 - ❖ Politisk vedtak 2016 - bosette inntil 35 barn/ unge.
 - ❖ Politisk vedtak 2017 – bosette inntil 58 barn/unge.
- Nasjonaliteter:
 - ❖ I hovedsak gutter fra Eritrea, Afghanistan og Somalia.
 - ❖ Jenter i hovedsak fra Burma og Eritrea.
- Aldersgruppe 13-18 år.
- Bosetter gjennom Buf-etat eller IMDI.

Bofellesskapene – hva gir god omsorg?

- Rutineperm – lik for alle bofellesskapene – redigeres hvert år
- Beskriver faglig tilnærming, metoder, organisering, ansvar, samarbeid, beboernes aktiviteter og utvikling, personalmessige oppgaver og praktiske oppgaver
- Bofellesskapene – visjon:

«Ivareta barnets/ ungdommens behov for stabil og trygg voksenkontakt ved bl.a. å dekke barnets/ungdommens personlige, sosiale og helsemessige behov, samt søke å tilrettelegge forholdene rundt barnet/ ungdommen slik at dets evner og anlegg får best mulig anledning til å utvikle seg.»

- Angir klare retningslinjer for hvordan personalet forholder seg til bl.a.:
 - ❖ Leksearbeid
 - ❖ Leggerutiner
 - ❖ Lommepenger og trekk fra disse
 - ❖ Overnatting hos venner
 - ❖ Sinne/ trusler
 - ❖ Tiltaksplaner/ individuelle planer
 - ❖ Bruk av mobil
 - ❖ Innetider
 - ❖ Ro i huset
 - ❖ etc
- ➔ Med andre ord;
det daglige
oppslagsverket

- Bofellesskapene – forankret i lovverket – barneverntjenesten i Ålesund kommune er ansvarlig for tiltaket.
- Barnevernet i hver bydel – utarbeider skriftlig tiltaksplan for barnets/ ungdommens omsorgssituasjon, med målsetting og ansvarsfordeling. Evalueres hver 4. måned.
- Driftsansvar – Virksomhet flytning – omfatter alt fra:
 - ❖ Lokalisering av egnet bolig
 - ❖ Tilsetting av personale
 - ❖ Budsjett/ regnskap
 - ❖ Organisering av daglige gjøremål
 - ❖ Samarbeid med andre instanser
- Vh flyktning – utarbeider individuelle planer – redskap i det daglige arbeidet med ungdommene i arbeidet mot konkrete mål

Klasse 11

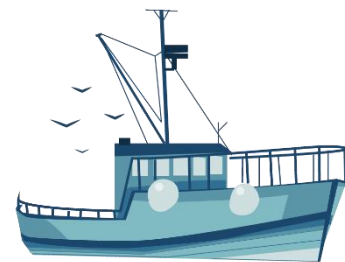
Målgruppe

1.år:

Enslige mindreårige flyktninger og barn av bosatte flyktninger i ungdomsskolealder ankommet Norge i løpet av de 3 årene de er ungdomsskoleelever, og som ikke har et tilstrekkelig faglig grunnlag til å starte i videregående opplæring.

2. og 3. år:

Målgruppen ble litt utvidet, ved at noen få minoritetsspråklige som er barn av arbeidsinnvandrere også fikk komme med.

Prosjektperiode

- **Skoleår 2010-2011:** 8 elever

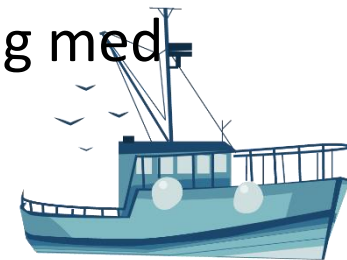
Organisering:

- ❖ 3 undervisningsdager ved Ålesund Voksenopplæringscenter
- ❖ 2 dager pr uke ved Borgund videregående skole.
- **Skoleår 2011-2012:** 17 elever
 - ❖ Opplæringen justert. .
 - ❖ Undervisning 6 timer hver dag, 5 dager i uken i 39 uker. Også leksehjelp én time hver dag.
- **Skoleår 2012-2013:** 15 elever
 - ❖ «Inntakskravet» - bestått norskprøve 2
 - ❖ Klassesammensetning -15 elever fra 10 forskjellige land. Noen hadde 8 – 10 års grunnskole, mens andre hadde bare 2 år fra hjemlandet pluss 2 år i Norge.

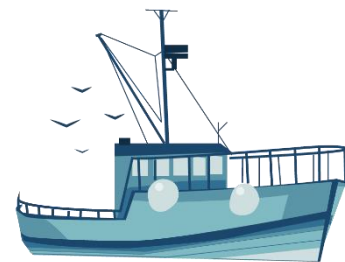

Våre erfaringer

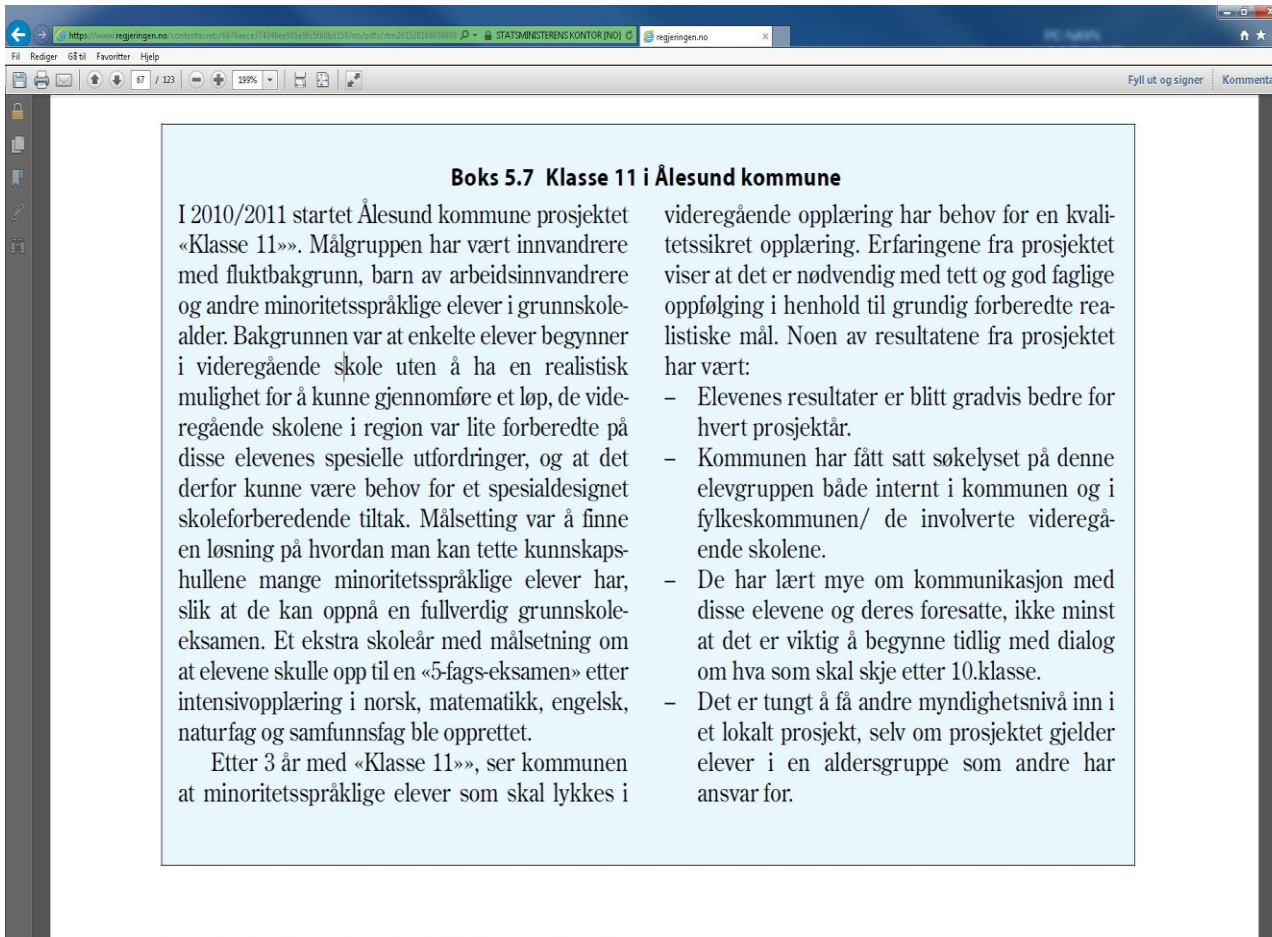
- Elevene – progresjon for hvert prosjektår.
- Forbedret opplegg for hvert år.
- Ungdomsskolene har økt bevisstheten om hvordan tilpasse undervisningen for elever som får kort tid i norsk ungdomsskole.
- Søkelys på elevgruppen både internt i kommunen og i fylkeskommunen/ de involverte videregående skolene.
- Erfaring omkring internt samarbeid mellom skolene, PPT, Voksenopplæringscenteret og Virksomhet flyktning
- Erfaring omkring kommunikasjon med disse elevene og deres foresatte, ikke minst at det er viktig å begynne tidlig med dialog om hva som skal skje etter 10.klasse.

- «Klasse 11»-tiltak bør innføres som en nasjonal ordning og en mulighet for alle elever som trenger en forsterket innsats i forkant av videregående opplæring.
- Ansvaret for et slikt tilpasset forberedelsestiltak må hjemles spesifikt i lovgivningen og gis tilstrekkelig (øremerket) finansiering.

Fra regjeringens integreringsmelding:

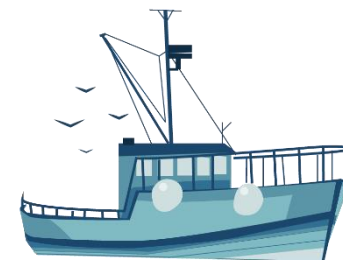

Boks 5.7 Klasse 11 i Ålesund kommune

I 2010/2011 startet Ålesund kommune prosjektet «Klasse 11». Målgruppen har vært innvandrere med fluktbakgrunn, barn av arbeidsinnvandrere og andre minoritetsspråklige elever i grunnskolealder. Bakgrunnen var at enkelte elever begynner i videregående skole uten å ha en realistisk mulighet for å kunne gjennomføre et løp, de videregående skolene i region var lite forberedte på disse elevenes spesielle utfordringer, og at det derfor kunne være behov for et spesialdesignet skoleforberedende tiltak. Målsetting var å finne en løsning på hvordan man kan tette kunnskaps-hullene mange minoritetsspråklige elever har, slik at de kan oppnå en fullverdig grunnskole-eksamen. Et ekstra skoleår med målsetning om at elevene skulle opp til en «5-fags-eksamen» etter intensivopplæring i norsk, matematikk, engelsk, naturfag og samfunnsfag ble opprettet.

Etter 3 år med «Klasse 11», ser kommunen at minoritetsspråklige elever som skal lykkes i videregående opplæring har behov for en kvalitetssikret opplæring. Erfaringene fra prosjektet viser at det er nødvendig med tett og god faglige oppfølging i henhold til grundig forberedte realistiske mål. Noen av resultatene fra prosjektet har vært:

- Elevenes resultater er blitt gradvis bedre for hvert prosjektår.
- Kommunen har fått satt søkelyset på denne elevgruppen både internt i kommunen og i fylkeskommunen/ de involverte videregående skolene.
- De har lært mye om kommunikasjon med disse elevene og deres foresatte, ikke minst at det er viktig å begynne tidlig med dialog om hva som skal skje etter 10.klasse.
- Det er tungt å få andre myndighetsnivå inn i et lokalt prosjekt, selv om prosjektet gjelder elever i en aldersgruppe som andre har ansvar for.

Jobbsjansen

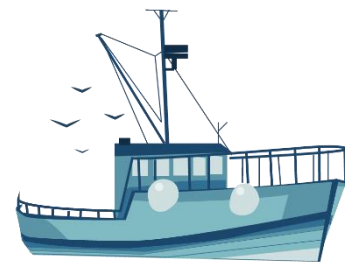

- Målsetning:

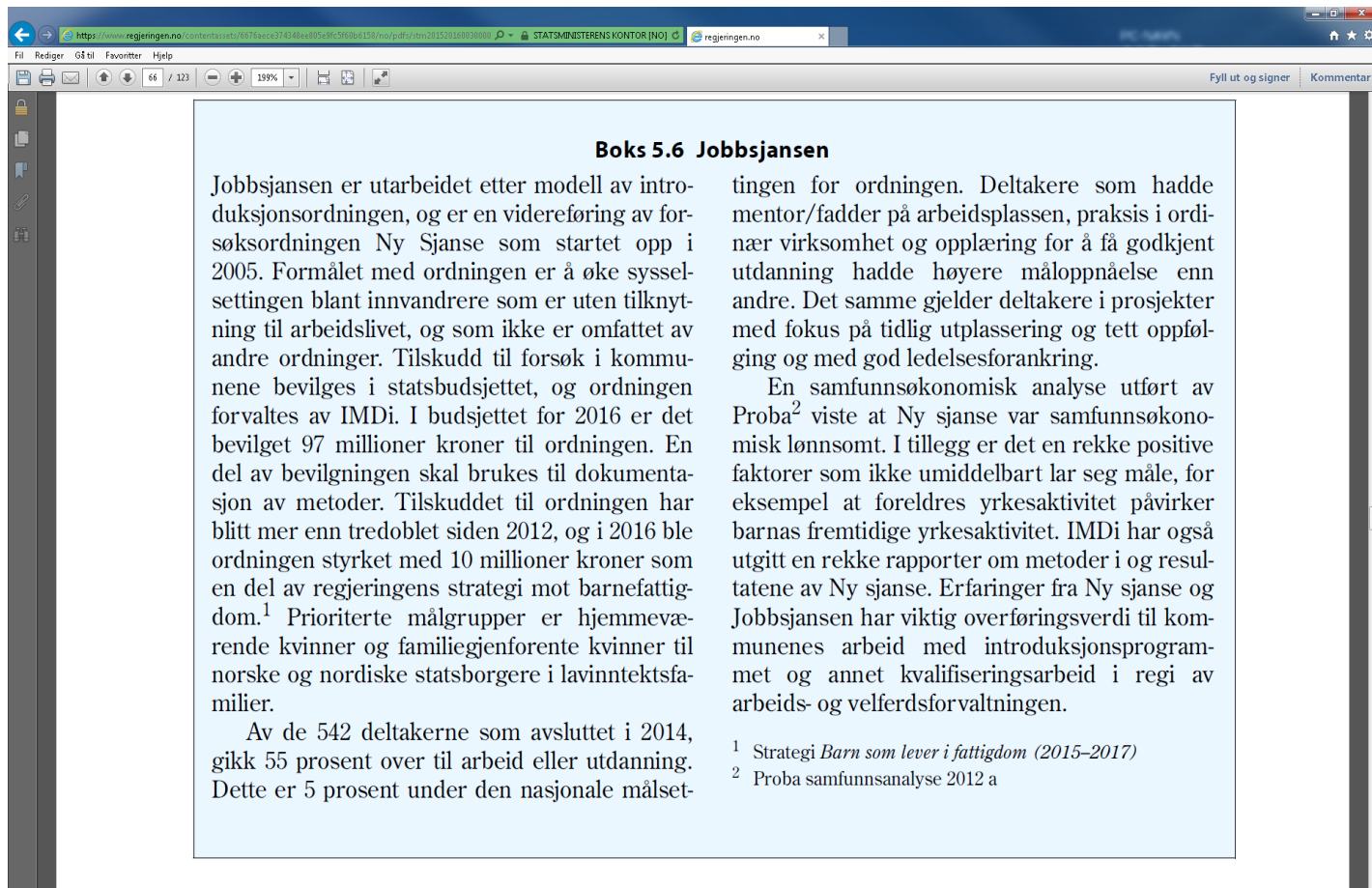
For å delta i arbeidslivet, bedre ferdigheter i norsk og bedre innsikt i norsk samfunnsliv slik at de får grunnlag for en varig tilknytning til arbeidslivet, overgang til utdanning og økonomisk selvhjulpenhet

- Målgruppe

Unge mellom 18 og 25 år, sosialhjelpsmottakere og mottakere av overgangsstønad

Fra regjeringens Integreringsmelding:

Boks 5.6 Jobbsjansen

Jobbsjansen er utarbeidet etter modell av introduksjonsordningen, og er en videreføring av forsøksordningen Ny Sjanse som startet opp i 2005. Formålet med ordningen er å øke sysselsettingen blant innvandrere som er uten tilknytning til arbeidslivet, og som ikke er omfattet av andre ordninger. Tilskudd til forsøk i kommunene bevilges i statsbudsjettet, og ordningen forvaltes av IMDi. I budsjettet for 2016 er det bevilget 97 millioner kroner til ordningen. En del av bevilgningen skal brukes til dokumentasjon av metoder. Tilskuddet til ordningen har blitt mer enn tredoblet siden 2012, og i 2016 ble ordningen styrket med 10 millioner kroner som en del av regjeringens strategi mot barnefattigdom.¹ Prioriterte målgrupper er hjemmeværende kvinner og familiegjennforente kvinner til norske og nordiske statsborgere i lavinntektsfamilier.

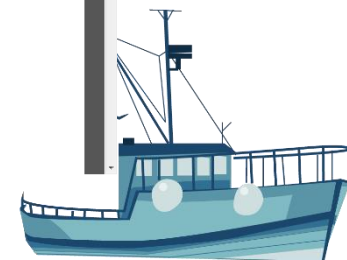
Av de 542 deltakerne som avsluttet i 2014, gikk 55 prosent over til arbeid eller utdanning. Dette er 5 prosent under den nasjonale målset-

tingen for ordningen. Deltakere som hadde mentor/fadder på arbeidsplassen, praksis i ordnær virksomhet og opplæring for å få godkjent utdanning hadde høyere måloppnåelse enn andre. Det samme gjelder deltakere i prosjekter med fokus på tidlig utplassering og tett oppfølging og med god ledelsesforankring.

En samfunnsøkonomisk analyse utført av Proba² viste at Ny sjanse var samfunnsøkonomisk lønnsomt. I tillegg er det en rekke positive faktorer som ikke umiddelbart lar seg måle, for eksempel at foreldres yrkesaktivitet påvirker barnas fremtidige yrkesaktivitet. IMDi har også utgitt en rekke rapporter om metoder i og resultatene av Ny sjanse. Erfaringer fra Ny sjanse og Jobbsjansen har viktig overføringsverdi til kommunenes arbeid med introduksjonsprogrammet og annet kvalifiseringsarbeid i regi av arbeids- og velferdsforvaltningen.

¹ Strategi *Barn som lever i fattigdom (2015–2017)*

² Proba samfunnsanalyse 2012 a

Hvor går veien videre for en aktiv og meningsfull hverdag for flyktningene?

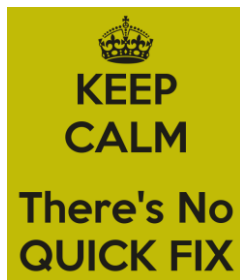

Min erfaring gjennom 18 år viser:

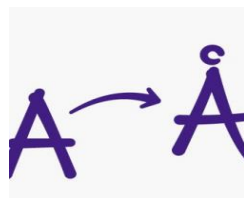
- Se bakover

- Ingen «quik fix»

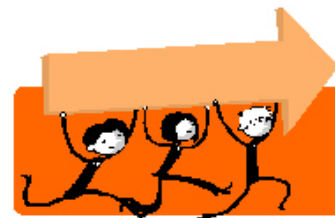
- Fra «A – til – Å»

- «Dra inn igjen»

- Samarbeid – internt og eksternt

SPØRSMÅL

